

Mas d'En Trilla

Hacia oriente más allá de Puellas se encuentran diversas masías todas muy interesantes. Hoy centramos nuestra atención al «Mas d'en Trilla». Es curioso observar que la masía y la capilla tienen entre sí una encarnación un tanto ambigua, pues esta última da costado y parte trasera a la fachada principal de la casa. Por poco que se observe, esto tiene su explicación lógica ya que enfrente de la capilla se ven los restos de la que fué la primitiva mansión.

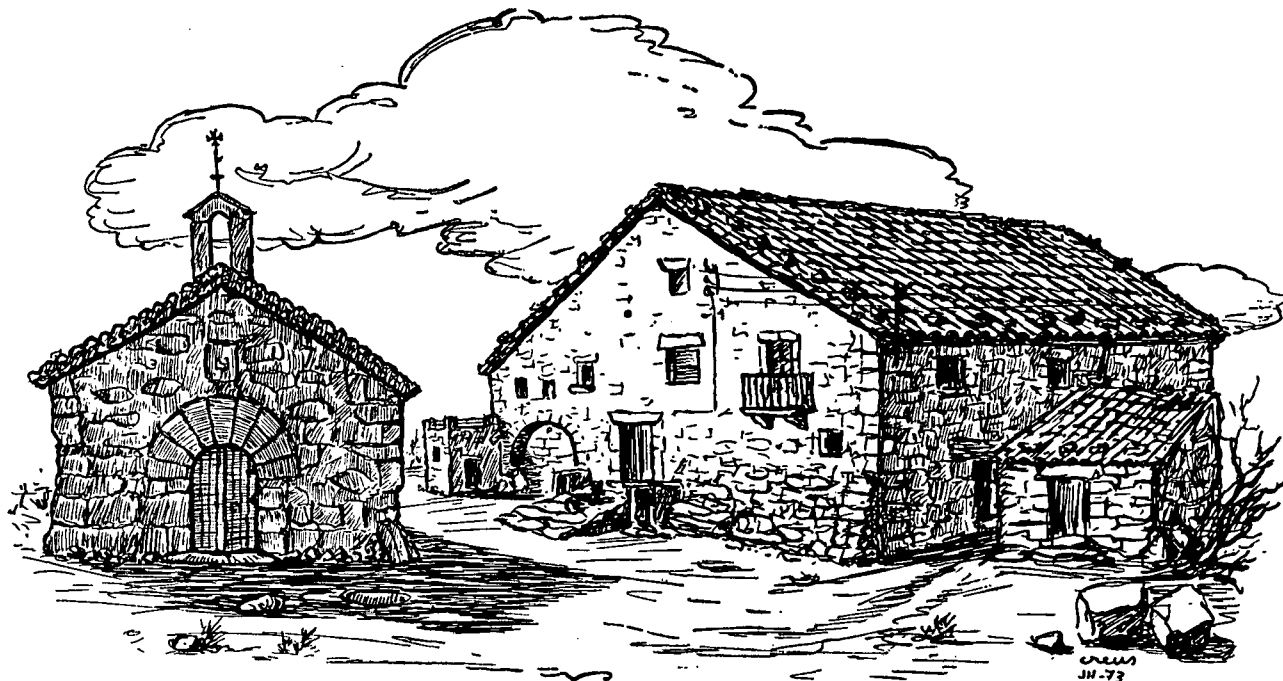
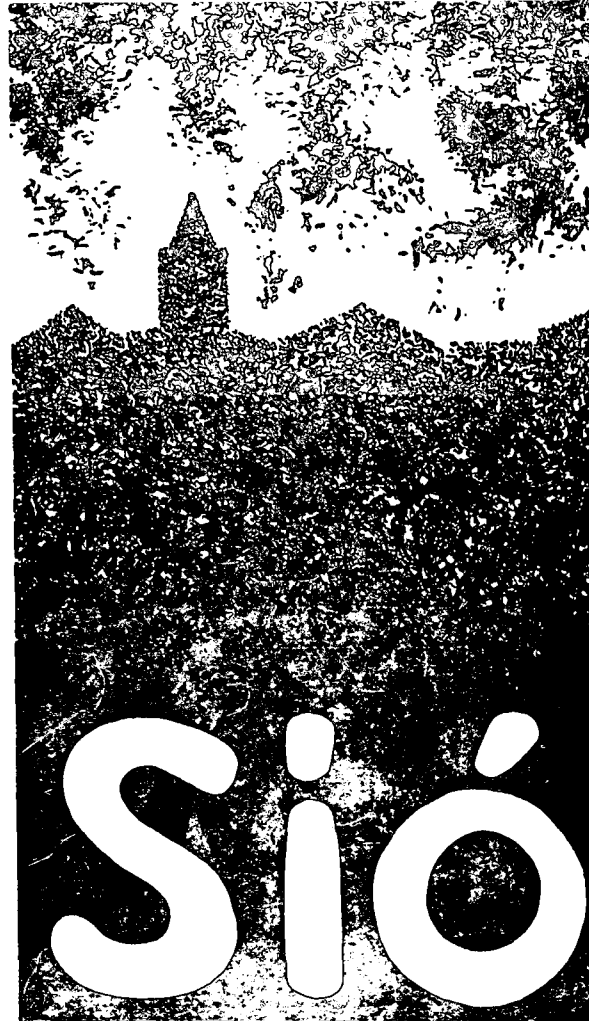
La capilla es muy sencilla pero interesante. La puerta de entrada está rematada por un arco de medio punto efectuado por grades piedras, y la bóveda también del mismo estilo. El altar sencillísimo está a punto para el culto. En la fachada viejisimas y desgastadas piedras le dan este toque de antigüedad que tanto admiramos y que confirman las siglas grabadas en una piedra donde parece leerse 1700. El tejado forma un pequeño alero frontal con tres líneas de teja árabe que le dan un toque original.

Otra edificación del complejo, que llama la atención, es un gran cubierto efectuado en 1812, de forma muy simétrica con cuatro ventanales, a cada lado en forma de nicho. En el interior 3 altísimos pilares hechos con grandes sillares de piedra picada, sostienen el vigamen de la cubierta. En la fachada hoy reformada por el cambio de portal, habilitado para la moderna agricultura, se observan en el centro el arco escarzano de la puerta antigua. Algún otro cubierto y corral rodean en forma un tanto anárquica a la masía.

La casa de 1741, es también de grandes proporciones. Una pequeña rampa de gruesos pedruscos sube hacia la puerta. El piso es grande bien arreglado y con una sala rectangular muy espaciosa que da a la fachada principal. En el lado derecho en el exterior se observan también los restos de la clásica prensa para uva, tan característica de nuestras masías, teniendo también la correspondiente bodega, hoy en deshuso, por la inexistencia de viñedos.

Una cisterna y dos balsas abastecen de agua, que por medio de una bomba la tienen corriente y bien instalada. Una de las balsas es realmente admirable por su gran tamaño y por estar muy bien construida con sillares de piedra picada.

Desde hace poco poseen la luz eléctrica, suministrada por C.^a que les brinda todas las comodidades de nuestro tiempo. Creus

Carta Oberta

Aqueixes ratlles volen ser, per una vegada, un homenatge i una enhorabona als nostres vailets de la Coral Bon Cant.

Ells, fa poc, varen saber donar una lliçó de bon comportament i disciplina en unes circumstàncies, ens atrevirem a dir, totalment adverses: viatge llarg, calor agobiant, fatiga. Res no els feu desdir ni perdre la compostura. Seriets, conscients, tots empolistrats ens oferiren l'espectacle, gens freqüent per dissort, d'una dignitat i bon estil de fer que per a moltes persones grans voldríem.

Tots sabem (o, almenys, hauriem de saber), que de tot això n'és l'artífex el Director de la Coral. A tu, doncs, amic Casals, i als teus col·laboradors la nostra enhorabona més cordial. Heu sabut entendre molt bé que les Corals no són, només, per a "fer música" sino, també, per a "fer persones".

Ens va plaure sobremanera veure que els nostres menuts eren, sens dubte, els més organitzats de quants es reuniren. A tota hora van donar mostra d'un civisme ben escàs en la seva edat, i al nostre temps. Això només vol dir que els petits són, gairebé sempre, allò que d'ells en fan els seus capdavanters.

Per molts anys!!

Agnés ESCOLA

SIO - Boletín Informativo Municipal

Director: Alcalde Sr. D. José M.ª Inglés

Sub-director: Jaime Cuñat Mata

Edita: Ayuntamiento de Agramunt (Lérida)

Imprenta G. Vicens - Guimerà, 15 - Agramunt

Redacción y Administración

Calle de la Plaza, 1 Apartado Correos n.º 10
Agramunt (Lérida)

Suscripción anual: España 100 ptas.

Extranjero 115 ptas.

Número suelto 10 ptas.

Depósito Legal: L. 138-1964

ESPERANZA...

Quizá por vivir en un pueblo donde el comentario o la crítica más o menos despiadada están a la orden del día, que había perdido por completo la fe y la confianza en nuestros semejantes. Tenía mis dudas sobre la humanidad y me había vuelto retraída, sin exteriorizar para nada mis sentimientos, sentía cierta aversión a hacer nuevas amistades y mi trato era agresivo, sin dar nunca confianza, sólo tenía fe en mis posibilidades y en las de los míos, ya que por circunstancias que no vienen al caso, habíamos conocido las negativas y los fracasos.

Pero por avatares del destino, ya hace bastante tiempo que necesito de todos, grandes, pequeños, pobres o ricos, y me he llevado la gran sorpresa.

Todos sin excepción, de las personas que he tenido que tratar más directamente en ese reperiogrinar por esas clínicas, se han volcado para aliviar mis inquietudes, han sido amables, cariñosos y humanos, y hasta generosos ya que sin pedir nada, se han ofrecido sin esperar compensación, sólo el placer del deber cumplido o simplemente practicar una obra de misericordia.

Me he dado cuenta de que estaba equivocada, de que hay más bueno que malo, gente que sin conocerte escucha tus problemas y procura aliviarlos si está dentro de lo posible.

En mi deambular por estas oficinas, en busca de ese último papel que siempre hace falta, me han hecho subir y bajar muchas escaleras, me he sentido cansada y terriblemente sola y angustiada, pero siempre, al final he encontrado cariño y comprensión.

Doy gracias a Dios por haber puesto en mi camino, a pesar de los pesares, gente de buena fe, de tener otra vez confianza en el prójimo, de pensar que siempre habrá alguien dispuesto a darme la mano, y más que nada y a pesar de todo, esperanza...

J. S.

Comerç JOAN ESCOLA

Guimerà, 3

AGRAMUNT

Papers pintats de les millors Cases
COLOVALL - SHART - LANCEL, PRESTIGI

Extens assortit d'obsequis per a Llistes de Boda

Cristalleries, Vaixelles, Porcellanes, Làmpares, etc.

FERRETERIA - PINTURES - Estanteries Metàliques

Tintorería Batet

La Tintorería de Agramunt

Fa dies que no es parla públicament del «coto» de caça; però em consta que la processó va per dins. Vull dir que les persones responsables treballen i no es torben a fi de trobar una solució. Els dies passen que és un gust i sense adonar-nos-en tornarem a ser al pim-pam-pum de l'aixecada de la veda, que pel que fa referència a la campanya anterior i des del punt de vista dels pagesos, no fou res més que una aixecada de camisa. Diguem-ne si no pot qualificar-se d'aquesta manera el fet de donar unes firmes, confiant treure'n un profit —ni que fos mínim—, transcórrer els mesos, arribar a l'any següent i no veure'n ni cinc.

Sense pretendre absoldre totalment a ningú, m'imagino que la culpa principal de tot el que ha passat la tenen les circumstàncies, aquestes circumstàncies peculiars que concorren en el nostre flamant «coto», que ja va néixer l'any 1962 d'una manera poc convincent.

Vegem una mostra d'aquelles «peculiaritats»: Una Societat de Caçadors mal acostumada, que venia disfrutant del terme sense gairebé pagar res. Alguns elements de la mateixa amb un concepte equivoc del seu dret a empaitar la perdiu. Uns dirigents de la Germandat Sindical poc explícits amb els seus representats i, per allò de buscar la concòrdia, excessivament condescendents amb l'esmentada Societat. Una extraordinària varietat de situacions i parers entre els interessats: caçadors que són propietaris o que tenen influència en alguns propietaris; propietaris que són caçadors o amics de caçadors; propietaris que aspiren a l'aprofitament de la caça pel seu compte o que, simplement, no els dóna la gana de col·laborar, etc., etc. Afegim-hi altres ingredients que fan de mal posar en un periòdic i ens podem formar una idea de la complexitat de la qüestió.

En una cosa tots estem d'acord, almenys de paraula: en que s'han d'harmonitzar els interessos dels uns i dels altres; però les dificultats venen a l'hora de traduir en tractes concrets els esmentats propòsits.

La solució, al meu veure, s'hauria de buscar per aquest camí: Que la Germandat ofereixi el «coto» ben legalitzat, amb tots els pels i senyals. Que l'arrendament s'atorgui per un preu inferior al que se'n treuria en una pública subhasta en circumstàncies normals. Que la Societat de Caçadors aboní l'import puntualment, sense excuses ni raons que, com a mínim, són poc elegants. Que es llogui un Guarda que, a la vegada, pugui servir de Guarda Rural. I que s'eliminin sense contemplacions els extremistes que sembla que troben gust en desgavellar.

Augmentar les possibilitats de diàleg a nivell popular, també seria una bona mesura per aclarir malentesos i crear un clima favorable a una justa resolució de l'assumpte.

I S E T

UN SANT PER AGRAMUNT

Els catòlics agramuntins estan d'enhonorabona: s'està ultimant el procés de beatificació de Josep Gras i Granollers, «Apostol del Reinado de Cristo, proclamador de la Divina Sabiduria y fundador del Instituto de Hijas de Cristo Rey», l'any 1876. Morí a Granada el 7 de juliol de 1918, i nasqué a cal Tarill.

EL TEMS

Durant la setmana del 10 al 20 de juny, el termòmetre ha senyalat temperatures de fins a 28 graus. Els ordís s'han rossejat molt depressa i tot es prepara per a «cosetjar», «cullitar» o «segar-batre»...

CULLITA

Segons notícies arribades a la nostra redacció, un pagès, que ja ha segat ordi, diu que li ha «donat» a 18 per una. Abans de «cullitar» tot són misèries, però un cop el gra dins el sac i ben lligat ningú no vol passar per ruc, i aleshores tot són escarafalls triomfalistes. Cada any igual.

HEROISME

D'altres notícies de tot crèdit ens assabenten que la diada del «dieciocho de julio» s'imposaran dues medalles al nostre convilatà Romo per la seva heroica conducta durant diferents accions militars, una d'elles a la Guerra d'Àfrica. Enhonorabona.

CITA D'ESTUDIOSOS A TARREGA

Fa un parell o tres de setmanes, a Tàrraga es reuniren una colla d'estudiosos comarcans per tal d'aportar el seu granet d'arena a l'estudi de les nostres comarques. Hi intervinerem alguns agramuntins, entre ells el metge Ball. Ens veuríem molt honorats de publicar la seva participació a «SIO».

UNA ALTRA VEGADA TARREGA

Recentment ha tingut lloc a Tàrraga una reunió comarcal esportiva per tal de coordinar aquest servei entre els diferents centres docents. Agramunt hi participà amb la presència del senyor secretari i director del centre escolar.

MES TARREGA

A Tàrraga busquen alcalde. Sembla que això no és de la nostra competència. Però mirant la cosa al través de l'òptica comarcana i donada la projecció que aquella ciutat té damunt les comarques veïnes, potser un alcalde de Tàrraga és un càrrec que ens interessa a tots, doncs la persona que s'assegui a l'escambell més digne de Casa la Ciutat, a més de Tàrraga ha de pensar en totes les comarques d'influència immediata. Volem el millor alcalde per Tàrraga.

GRUP ESCENIC

El nostre grup escènic, que amb tant de prestigi dirigeix el nostre col·laborador Bertran, ha realitzat un viatge cultural per Cardona, Ripoll, Girona, Costa Brava, Berga, Barcelona.

EL MERCADAL

La nostra més bella plaça resta en pau. Els seus veïns han aconseguit poder aparcar al vial de baix les vigílies i dies de festa, però... degut a una qüestió gramatical, no aclarida del tot, el senyal de tràfec indicatiu ha desaparegut i l'aparcament és lliure. Diuen.

ENCARA LA PRIMAVERA

Les orenetes, les falzilles i d'altres menes de sers voladors fa dies que penjen del cel blau agramuntí. La ginesta i l'argelada, han florit ja vora els camins i ribes. Però en sortir aquest número la primavera ja s'haurà acabat. Aleshores, tots plegats, els diumenges, en lloc de la nostra vida rural preferirem la vida de la platja amb tot l'encant importat de l'Europa amunt. (Comentari obligat: una oreneta és un ser de tot decadent al costat d'una sueca...) (Contracomentari: jo no!)

PROSELETISME RELIGIOS

Alguns veïns han estat sorpresos per la visita d'un personatge igualadi que predicava doctrines «evangèliques» tirant a anabaptistes. La llibertat religiosa es fa sentir de tant en tant. Ignorem si féu gaires prosèlits.

ESPORT DE PEDAL

El diumenge de juny dia 17 passà per la nostra vila la volta ciclista que donava el tomb per la «provincia». Fou, ens diuen, un espectacle més aviat alcaioide.

Segueix a la plana 9

De tant en tant, es produeixen fets culturals, o simplement humans que, per una raó o altra, guarden relació profunda amb la nostra vila, però que per la seva qualitat transcendeixen l'àrea cultural que ens és pròpia. Aquests esdeveniments mereixen ser incorporats a «SIO», i tots estem d'acord en fer-ho a un major nivell de comunicació, que en el nostre cas no pot ser altre que en un cert enriquiment en els elements de l'art d'imprimir, encara que, val a dir-ho tot, sense moure'ns massa de l'estil planer que sempre ha estat el millor guardó de «SIO». Amb aquesta idea publicarem uns suplementes —necessàriament breus i no regulars— on hi seran inserits els treballs que mereixen aquesta distinció. Amb aquesta tasca creiem aconseguir, una vegada més, amb el fi que justifica la nostra publicació periòdica: deixar testimoni de tot allò que, d'una manera o altra, és nostre.

Avui tenim el gust de publicar un treball de l'amic Josep M. Miró, distingit publicista barceloní, gran coneixedor de la Història i Arqueologia de les nostres comarques i que els nostres lectors ja coneixen per un treball que li publicarem sobre el Pilar d'Almenara.

Leñas y Carbones

F. Santamaría e Hijos

Santa Esperanza - Tel. 390387

Si compara,
elegirà

CHOCOLATES *Viladós*

INNOCENCIA

Era Dijous Sant. La flaire de ciri cremat i d'aigua beneïda, barrejada amb el tuf de la pedra humitejada, amarava tota l'església. Silenci espasmodic. A la nau de la dreta una gran il·luminació assenyalava que allí hi havia quelcom d'extraordinari: el Monument. Ciris a dojo acompanyats pels testos de clavells i gladiols voltejaven el sagrari daurat, instal·lat sobre l'altar.

El soroll d'uns passos ressonà per tota l'església. S'anaren apropant capa mi, fins que es deturaren darrera meu. El banc cruixí. Sentí unes veus que deien:

—(Veü d'infant.) Miri padrina, avui han fet una boda.

—No, fill meu, no. Això no és d'una boda.

—Doncs, què és?

—Es que en aquella capseta groga hi ha Nostre Senyor que està mort.

—I què hi fa mort?

—Au, resa, resa!

Durant uns instants tornà el silenci que era trencat pel xiuxiueig intermitent d'aquella padrina.

—Nena, vina cap aquí! Nostre Senyor et castigarà! Resa un Parenostre per la mama!

—Però com hi està posat Nostre Senyor? No hi cap pas.

—Au, calla i resa!

—Es que ja n'he resat un de Parenostre.

—Doncs resan un altre!

El diàleg es trencà per segona vegada. La nena s'atansà a l'indret dels ciris i, sense tocar-los, mirava com la cera degotava damunt les lloses. Passà una estona.

—Vina, au, que tenim que marxar! Veus, fes la genuflexió com jo, si no faries un pecat, primer un peu, després l'altre, inclinant el cap. Es té de fer així, i si no es fa així, es fa un pecat. Ho has entés?

—Sí, padrina.

Els passos tornaren a ressonar per l'església, però ara cada vegada s'anaren fent més febles, fins que es sentí grinyolar la porta.

Jo vaig mirar al Senyor i vaig dir-li: Quanta innocència hi ha en aquest món! I Ell em contestà: «Deixeu que els infants vinguin amb mi, seu és el Regne dels Cels.»

En aquell moment vaig comprendre que el Senyor no vol teòlegs que discuteixin el pecat original, ni filòsofs que escorcollin l'existència de Déu, ni cristians que analitzin el què està ben fet i el què està mal fet, sinó que vol els pobres en l'esperit, els humils, els que ploren, els compassius, els nets de cor, els pacíficadors, els perseguits... perquè d'aquests sí que és el Regne dels Cels.

JOAN PUIG

GRANET DE PEBRE

Verset per Josep Farreny

NO HO ENTENEM

A Joan Miró, l'home, pintor, humil, català

Què sabs tu?
De l'autèntica
humiliació
i el ridícul?

Que sabs tu?
Del maleït
orgull
i l'amor propi?

Humiliar-me?
Ridiculitzar-me?
A mi?

Impossible.
No tinc orgull.
Tampoc amor propi.

Abril del 1973

En l'anterior GRANET DE PEBRE dedicava el Verset, a Cassià Just, quan devia ser: A Cassià M. Just, que com tots saben és l'actual Abat de Montserrat.

NECROLOGICA

Es trist que, d'un temps ençà, a cada número hàgim de donar notícies de defuncions d'agramuntins. Darrerament —com deixem dit en un altre lloc— ens arriba la notícia que a París ha mort l'Agustí Sans Xandra, el més petit dels germans Xandra, família de forta arrel agramuntina, d'abrandada dedicació a la nostra Vila. En Gabriel, el gran, sempre ha estat lligat a Agramunt a alt nivell polític. En Josep M. va dedicar els millors dels seus anys al teatre líric amb grups que transcendien la pura dimensió d'afecionats. I en Ramon, el tercer, cantaire de l'Orfeó Català que, amb la suma dels seus companys, féu ressonar la seva veu arreu de Catalunya i d'Europa. ¿I l'Agustí, el petit, que ens acaba de deixar? Potser aparentment era de desdibuixada personalitat, vist superficialment. Però tots els recordarem en les seves visites estiuenques amb el seu pregon ressò de tot el que humanament li passava pel davant. La seva sensibilitat era ampla i densa. La política, l'amor, la condició humana pesaven damunt seu apassionament. Es una llàstima que no poguem conèixer els homes en el seu misteri més bategant, en l'àmbit on se citen totes les vehemències que no per petites acaben essent grans de tan repetides un dia rera l'altre. Molts agramuntins recordarem sempre l'Agustí sentat davant de cal Crich, a la Plaça del Pou, qualsevol nit d'estiu, com un embaixador humil i a la vegada encès de tots aquests exiliats que Agramunt té esbarriats per França. No donem més ombra que la llum que veïem, però sovint anem per la vida amb els ulls clucs. L'Agustí «exhalava» una claror senzilla, però que amb els ulls —i no pas de la cara— ben oberts podíem copsar plena de vida. I en aquesta plenitud ens ha deixat. Recordem-lo en ella per molt discretament que hagi passat per davant nostre. Reposi en pau l'amic Agustí Sans Xandra.

FUNERARIA J. TORNÉ

PANTEONES — LAPIDAS

MARCOS DE ACERO INOXIDABLE

(de la Casa Serrano de Barcelona)

CORONAS de FLORES, naturales y de plástico

ARCAS DE ZINC

Exposición al natural a la atención del público

TRASLADOS A TODA ESPAÑA

Servicios para los afiliados a varias Compañías

Y recuerde...

CALIDAD Y PRECIOS SIN
POSIBLE COMPETENCIA

Circunvalación, 4
Arrab. Puigvert, 62

Teléfono 39 08 62
AGRAMUNT (Lérida)

ROS ROCA S.A.

LA INDUSTRIA
DEL REMOLQUE

Tramitaciones, Automóviles,
Pasaportes y Expedientes
en general

Zapateria, 1
AGRAMUNT

**GESTORIA
FEIXA**

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSE MARTORELL

LA NOSTRA GENT

Anton Ròmul Torres i Muntaner

—Data de naixement?

—Vaig néixer el dia 19 de maig de 1893.

—Lloc de naixença?

—A la ciutat de Tarragona.

—En cas d'haver nascut fora, ¿quants anys porteu residint a Vila?

—Encara que sigui de fora, em considero agramuntí en tots els aspectes, car vaig venir ací, amb la família, quan encara era molt petit. Fa 79 anys.

—¿Quin tipus d'ensenyament heu cursat i en quins centres?

- primaris
- secundaris
- superiors.

—Degut a les circumstàncies que la vida ens dona a cada persona i que ens toca viure bé o malament, solament vaig cursar els estudis primaris amb el mestre Sr. Domingo Lladós, del qual guardo molt bon record.

—¿A quina edat començàreu a guanyar-vos la vida, en quin ofici, en quina professió o càrrec oficial?

—A casa meva feien de carreters, al carrer de Sant Joan. Allí ajudava al pare fins que a l'edat de 15 anys vaig

posar-me d'aprenent de pastisser, i en aquest ofici vaig guanyar els primers diners fora de casa.

—¿Quin ofici, professió o càrrec oficial us ha situat en la vida?

—De fet cap, ja que l'any 1914, a l'haver d'entrar en quintes, vaig allistar-me voluntari a la 4.ª Companyia de Tropes d'Intendència de Larache, on vaig servir set anys. Més tard vaig allistar-me al «2.º Tercio de la Legió» i en successius reenganxaments vaig arribar a l'any 1940, llicenciant-me aleshores definitivament. De la campanya de la Legió, en la guerra del Marroc i pel Rei Alfons XIII, em fou atorgada la Medalla de la Pau. També poseixo la «Medalla de Sufrimientos por la Patria» de la darrera guerra espanyola. L'història és llarga i interessant; però seria engorrosso detallar-lo.

—¿Quines aficions teniu: música, art, literatura, esports, art?

—M'agrada molt la música popular i també llegeixo diaris i revistes.

—En practiqueu alguna?

—De fet solament llegir.

—Per quins païssos heu viatjat?

—Com que la major part de la meua vida l'he passada al «Tercio», al continent africà, conec molt bé el Marroc i també la major part de la zona sur d'Espanya.

—¿Quin diari, revista, llibre o altre tipus de publicació llegiu?

—Com a diari llegeixo «El Correo Catalán» i encara que abans no he citat llibres, en tinc un que sempre el llegeixo i que es titula: «La Inquisició, el Rei i el Nou Món».

—¿Quines intervencions heu tingut en la vida col·lectiva de la nostra Vila? (Política, esport, art, religió, cultura, etc.)

—A l'haver passat tants anys fora d'Agramunt, he viscut desvinculat físicament i sense cap intervenció en les locals, no obstant em sento orgullós de ser d'ací i poso molt interès en qualsevol qüestió que afecti a la nostra Vila.

—Com veieu l'actual Agramunt?

- en el seu context econòmic
- en el seu context cultural
- en el seu context esportiu
- en el seu context administratiu, etc.

—L'Agramunt actual el veig molt industrial i econòmicament molt millorat. Tant és així que recordant els nostres temps mai hauria cregut veure un Agramunt tal com és actualment. En quan a l'aspecte cultural, el nostre jovent té un gran avantatge sobre nosaltres: té més a mà l'ensenyament i no li cal fer com les nostres generacions que havien de posar-se a treballar de seguida per tal d'ajudar els pares. Sens dubte on veig el nivell més baix és en l'aspecte esportiu i crec que s'hauria de buscar una solució més positiva de cara al nostre jovent.

—D'estar al vostre abast planejar la vida agramuntina, què faríeu?

—Sens dubte l'urbanització, que és el plat del dia, és el més ideal. En primer lloc asfaltar tots els carrers que falten encara i si Déu em dona vida, poder veure Agramunt el doble gran del que és ara. També en el context humà, ser un poble hospitalari en tots els sentits, que tota persona forastera sigui ben rebuda entre nosaltres. Amb això no vull pas criticar ningú, vull solament posar de relleu que ens hauríem d'esforçar en ser cada dia millors en aquest aspecte.

—Com veieu el futur d'Agramunt?

—Molt optimista, car mirant al voltant nostre veiem grans edificacions, la qual cosa vol dir que la gent no marxa, sinó que confia en guanyar-se la vida, gràcies al nostre estimat Sr. Alcalde que ha fet possible que una sèrie d'indústries hagin escollit la nostra Vila per establir-se. També el camp de l'ensenyament té un futur molt bo, ja que l'Institut ha de proporcionar a Agramunt un jovent encara més ben format cultural i espiritualment.

—¿Voleu explicar la vostra actitud sobre qualsevol aspecte de la vida?

—Explicar qualsevol aspecte de la vida, per què? Nosaltres hem viscut dues etapes, la primera l'època de la misèria, quan la tècnica no avançava tan de pressa com ara. I l'actual, l'època d'esplendor, on el jove té a la seva mà tot el que nosaltres no podíem tenir aleshores. Si abans la vida ens enmarcava per aquell camí, per allí havíem de seguir sense tenir mai a la nostra ment el gran desenrotllament i expansió en tots els aspectes que hem arribat a conèixer avui.

—¿Voleu citar, si us plau, tres agramuntins de relleu a qualsevol nivell?

—Per mi tres agramuntins han destacat en la vida quotidiana de la nostra Vila: El Sr. Francesc Felip (e.p.d.) metge d'Agramunt durant molts anys. El Sr. Josep M. Ball, també metge, i el Sr. Josep Soldevila, industrial.

HUMANITZEM EL TREBALL

Per ZENIT

Sovint, molt sovint, dedico el temps a observar la gent: miro com caminen, com gesticulen; escolto com enraonen; procuro entendre el que diuen; considero la seva mirada... Es divertit i alligonador d'estar davant la gent amb una mica d'esperit encuriosit. No hi ha res, al meu veure, com la vida i, per damunt de tot, la vida humana: la vida de la gent que ens envolta cada dia. Els aventatges dels pobles: ¡què prospera tenim la gent!, ¡què immediata! ¡que precisa de tant sovintejada i, per tant, quants detalls ens ofereix, quants matissos, per a enriquir-nos! Tots ens coneixem als pobles, ens veiem deu, cinquanta vegades cada dia, podem analitzar-nos mútuament fins a detalls impensables. Es més, podem conèixer la gent, els nostres amics, els nostres veïns, en una quantitat quasi indefinida de situacions... Això només és possible als pobles, perquè cal poder arribar, tenir accés, a les persones d'una forma molt continuada. Per exemple, tots coneixem en Nissus. Però el coneixem de debò? L'hem vist tots en totes les possibles situacions que ell freqüenta? Perquè en Nissus no és el mateix quan és al cafè; allà és un xicot obert, franc, potser una mica descaradat: fa broma, i xerra que xerra. O quan és damunt la feina; en la feina és murri, adust, engega la gent a passeig amb una facilitat sorprenent. O quan va amb la dona; quan acompanya la dona sembla que se'n dongui vergonya, fins i tot hi va a certa distància, ben diferent de quan festejava, que sempre

hi era al damunt. O quan es troba amb els fills, que sembla que no siguin seus. O quan es troba amb l'amo fora de la feina, que procura evitar de qualsevol manera. O quan es parla de fútbol, o de política, o de diners, o de drets, o de deures... En Nissus té tantes cares com situacions. No, no és culpa seva, no; tots som iguals, tots ens comportem d'una manera diferent segons on ens trobem. Però... Mireu, la gent ha de ser com és, però potser en una situació només s'hauria de demanar que fós diferent: quan és a la feina. El treball és l'element que ens uneix a tots. Cal treballar perquè fent-ho, de la manera que hàgim elegit, cumplim un servei a la comunitat. Si del treball en treiem aquest sentit social, el treball es converteix en una forma greu d'alienació, d'enfolliment. Però si pensem que amb el treball més humil ajudem la comunitat que nosaltres formem, el treball és el signe més alt de la condició humana i es torna lligam de tots els homes. Doncs bé, és precisament en el treball on hauríem de ser no segons el propi rampell, sinó segons aquesta finalitat que li donem al treball. En el treball ens hauríem d'esforçar en ser amables, simpàtics, atents, cordials, comprensius... Aleshores no hi podria haver treballs humiliants o vergonyants o indignes... Tots resultarien honorables... Si en Nissus no engegues la gent a passeig quan treballa, seria la persona millor del poble...

Estación Servicio Agramunt

Pista - Terraza - Piscinas

Discoteca

Teléfonos 390202 y 390802

Snack - Bar

Sección Engrase y Lubrificantes

La Coral Informa

Feia ja molt temps que no sortiem en aquestes pàgines del nostre estimat periòdic «Stió»; però això no vol dir pas que nosaltres no feiem res, sinó que la nostra tasca proseguia, quieta, sempre buscant el millorament del nostre esperit i treballant de fort per aconseguir descobrir nous camins en la música. Ara volem destacar, entre altres, les següents sortides:
750 ANIVERSARI DE LA VERGE DE CANOLICH-SANT JULIA DE LORIA (ANDORRA)

La Vila de Sant Julià de Lòria, del Principat Andorrà, ve celebrar el passat dia 27 de maig, una sèrie d'actes amb motiu del 750 aniversari de la troballa de la Verge de Canolich, Patrona de la Vila.

La Coral Rocafort, sumant-se als actes organitzà una Trobada Coral, en la qual participaren les següents agrupacions corals i orfeòniques: «Orfeó Andorrà»; «Coral d'Avui» i coral infantil «Bon Cant», d'Agramunt; «Orfeó Sant Ot» i «Coral Infantil» de la Seu d'Urgell; «Agrupació Coral La Lira» i «Infants Coral La Lira», de Torres de Segre; «Orfeó Lleidatà» i «Infants de l'Orfeó Lleidatà», de Lleida; «Orfeó Terrall» i «Veus naixents» de les Borges Blanques; i «Coral Rocafort» i «Petits Cantaires Laureadians», de Sant Julià de Lòria.
PRIMERA PART. — Cant en comú de Corals Infantils.

«Lluny, ben lluny», «Tingluti, tangluti», «Riera dolça i lenta», «Dalt de la Jungfrau», «Muntanyes Regalades», «El maridet» i «En Pere Gallari».

SEGONA PART. — Cant en comú Orfeons i Corals grans.

«El Cant de la Senyera», «Rosa de Bardissa», «El minyonet», «No tardis Jack», «Sota de l'Om», «Bon Jesús, oh tendre Mestre», «Canticorum Iubilo», «Els Pics Gegants», «Els Ocells» i «L'Empordà».

FINAL. — Cant en comú petits i grans.

«Es el vent del vespre» i «Himne a la Mare de Déu de Canolich».

Aquesta sortida va ésser una experiència molt interessant, sobre tot de cara als nostres petits, car era la primera que realitzaven i tan lluny els omplia de joia i alegria. Serà un bell record per ells. Per nosaltres una altra etapa que ens ha de servir per a millorar-nos cada dia més en aquest camp que mai trobem l'infinit. Per a mi l'art neix cada dia, com neix l'home, les plantes i la vida en qualsevol sentit.

VIII° APLEC CORAL DE LES TERRES LLEIDATANES A LES VALLS D'ANDORRA

Sembla estrany com passen els anys des d'aquell primer Aplec de 1966 a la ciutat de Solsona, passant successivament per Bellpuig (1967), Balaguer (1968) on per primera vegada hi participa LA CORAL D'AVUI, Tàrrrega (1969), Flix (1970), Les Borges Blanques (1971), culminant l'any 1972 amb l'Aplec a la nostra Vila, del qual tots en guardem un gran record, fins avui dia 3 de juny a les Valls d'Andorra.

Sí, amics recordem el nostre Aplec perquè en ell i d'ell crec que la nostra Vila en va treure una nova dimensió i explicació del cant coral. Fins aleshores la gent no coneixia tant l'esperit de germanor que ens uneix a totes les persones.

Bé, seguim el nostre camí. Les agrupacions que participaren en aquest VIII° Aplec són les següents: «La Coral d'Avui», d'Agramunt; «Orfeó Joia de Maig» d'Anglesola; «Coral l'Armonia», d'Arbeca; «Orfeó Balagueri», de Balaguer; «Orfeó Belianenc», de Belianes; «Orfeó Terrall», de les Borges Blanques; «Agrupació Coral Flors d'Urgell», de Castellserà; «Orfeó el Rusinyol de les Garrigues», de Cervià; «Orfeó de Flix», de Flix; «Orfeó Junedenc», de Juneda; «Orfeó Lleidatà», de Lleida; «Coral Sicoris», de Lleida; «Orfeó Sant Ot», de la Seu d'Urgell; «Orfeó Veus del Camp», de Soleràs; «Orfeó Nova Solsona», de Solsona; «Orfeó Nova Tàrrrega», de Tàrrrega; «Agrupació Coral la Lira», de Torres de Segre; «Orfeó de Tremp», de Tremp; «Coral Rocafort», de Sant Julià de Lòria i «Orfeó Andorrà».

El concert coral de la tarda estava integrat per les següents peces:
PRIMERA PART. — Cant comú l'«Orfeó Andorrà» i «Coral Rocafort».

«No tardis Jack», de Foster. Direcció: Daniel Areny. «Si un dia sóc terra», de Lleó Borrell, per Joan Roure. «Dansaires andorrans», de D. Areny i P. Cabrera, per Daniel Areny. «Le Val d'Andorra», fragment d'òpera d'Helevy, per Joan Roure. «Minyonet», de Casulleres, per Daniel Areny. «Andorrana», de Dom. Ambrós i Joan Roure, per Joan Roure.

SEGONA PART. — Cant en comú de totes les Corals.

«El Cant de la Senyera», direcció Ramon Casals d'Agramunt. «Apa minyons fora la tenda», per D. Cardenyes de Tremp. «Muntanyes del Canigó», per Angel Sans de Tàrrrega. «Cohors Generosa», per Antoni Virgili de Lleida. «Els ocells», per S. Sebastià Escudé de Calaf. «El vent llunyà», per Francesc Charles de Torres de Segre. «L'Empordà», per Joan Bta. Sabaté de Flix.

TERCERA PART. — Cant en comú.

«Invocació a Sant Jordi», per S. Muntada de Solsona. «Els Pics Gegants», per Constantí Sotelo de Balaguer. «Canon Alemany», per M.ª Carme Giné de les Borges Blanques. «Les setmanes de Daniel», per Narcís Saladrigues d'Anglesola. «Canticorim Iubilo», per Antoni Gagigós de la Seu d'Urgell. «Bon Jesús oh tendre Mestre», per Antoni Pujol de Juneda. «Sota de l'Om», per Joan Roure d'Andorra, i «Mimne Andorrà» per Daniel Areny de Sant Julià de Lòria.

No voldria acabar sense abans deixar constància de que malgrat tota la bona voluntat dels organitzadors d'aquest VIII° Aplec, es trobà a faltar aquesta cosa de sabor unificat que hi havia en d'altres Aplecs, car el mal pitjor era les llargues distàncies entre els indrets on es celebraven els diferents actes que acompanyen un dia d'esbarjo i joia en altres poblacions.

JAUME CUÑAT

QUADERN - Ve de la plana 3

EXCURSIO A MONTSERRAT

La mainada que ha combregat per primera vegada, ha fet una sortida, com cada any, a Montserrat. La visita a la Moreneta és un obligat horitzó en la cristianització de la nostra infància.

HA MORT L'AGUSTI DE CAL XANDRA

A l'edat de 49 anys ha mort a França l'Agustí Sans Xandra, el dia 27 d'abril. Un agramuntí més que ens deixa, i aquest des de lluny físicament, però sempre prop nostre, i cada estiu amb la seva presència. Descansi en pau mentre fem arribar a tota la seva família el nostre més sentit condol.

MOVIMIENTO DEMOGRAFICO

MES DE JUNIO

NACIMIENTOS:

Merixell Oliva y Bosch dia 11
Nuria Valls y Selva dia 15

MATRIMONIOS:

Gaspar Moreno Piquero con
Luisa Serrano Martinez dia 2
Salvador Torra March con
Elvira Miralles Mir dia 9
David Delgado Navarro con
M.ª Angeles Villalba Sanchez dia 16
Vicente Perez Martin con
M.ª Dolores Cabarrús Ortiz dia 16

DEFUNCIONES:

Maria Pedrós Cases 61 años dia 21
Pablo Castellá Tardáguila 75 años
dia 29

• • •

LLUVIA CAIDA EN EL MES
DE JUNIO

Dia 1	8'5	litros m. ²
Dia 4	15	» »
Dia 5	0'5	» »
Dia 11	3'5	» »
Dia 12	1	» »
Dia 30	3'2	» »

Total 31'7 litros m.²

El Observador: Diosdado Pont

TAPIZADOS DE COCHES Y MUEBLES

TAPICERIA RECASENS

Plaza Pozo, 6 Tel. 390140 AGRAMUNT

Para buen servicio

Funeraria
(Casa Romá)

Rapidez...

Economía...

Merced, 19

Teléf. 390309

AGRAMUNT

CHOCOLATES JOLONCH

9

A 126 KM. DE "LA VANGUARDIA" o LA TANDA DE TORRAR

(Notes per a una poètica.)

Pensar de dia i de nit en un pal de telèfons fins a creure que el pal no existeix, és una forma d'abstracció que podem anomenar poesia metafísica.

★ ★ ★

La política no és mai una teoria: és un home. ¿Qui pot negar, aleshores, la possibilitat d'una poesia política?

★ ★ ★

La poesia és dir d'una altra manera allò que hom diu sens mirar-s'hi gaire.

★ ★ ★

Una capsa de sabates a la sabateria és sempre una capsa de sabates, però una capsa de sabates dins un marc penjat de la paret, és una altra cosa. Ho ha fet possible la poesia.

★ ★ ★

La llei és la voluntat d'un o més homes enfront la resta: el poble. El poble no té altra llei que la seva: treballar, cantar, estimar... Les lleis no les fan els pobles ni els poetes.

★ ★ ★

Pots portar les claus a la butxaca, però el pany sempre és a la porta. Menys pel poeta.

★ ★ ★

Dir que hom se sent més prop de la tragèdia grega que del cinerama, és no entendre la poesia. O la història.

★ ★ ★

Un poeta és un home que abans de voler tenir raó, prefereix tenir un plat a taula.

★ ★ ★

Quants poetes tindrien gat si els gats tinguessin tres potes?

★ ★ ★

A un gos hom el moteja amb el nom de «Napolió», «Churchill», «Cèssar». Només el poeta s'atreveix a dir-li: bès-

tia, animal, quadrúped...

★ ★ ★

Portar penjada al coll una corbata o una medalla no és el mateix que portar-hi una corda. Penjar la poesia és un altre crim.

★ ★ ★

El record que a l'estiu servem de lluny pels amics i parents, s'en diu postal. El millor record és aquell que envien els poetes: una postal només amb adreça.

★ ★ ★

Quan hom està desesperat li resten dues solucions: o suïcidar-se o escriure un poema. Per dolent que sigui, la poesia sempre és salvífica.

★ ★ ★

L'home, essent com és naturalesa, a la vegada és allò que més s'hi oposa. Cantar-la, doncs, no és un acte poètic, sinó tot el contrari.

★ ★ ★

Quan la paraula no neix de la solitud, ni de la vanitat, ni del ressentiment, ni... És un naixement poètic.

★ ★ ★

Un bosc és el resultat d'una colla de forces naturals. Una carretera és el resultat d'una colla de forces humanes: un poema.

★ ★ ★

Els poetes diuen que la criada és el millor electrodomèstic que s'hagi pogut inventar mai.

★ ★ ★

Les roses passen, els oronells passen, la llum que entra als nostres ulls passa. De nosaltres no en quedarà més que una creu al cementiri. I també aquesta passarà. Però tots plegats hem fet l'home d'una manera pertorbadora: amb ganes de perviure. És aquesta la força que mena als poetes. És la seva força i la seva misèria.

G. V.

Exclusivitats * Draperia Anglesa i Francesa
Camises - Corbates - Articles Home

Sastreria Univers

Vaillieur Sastre

Roda. Carlemany, 79 - Tel. 21286 LES ESCALDES
Valls d'Andorra

Hotel LES CIMES

RESTAURANT - BAR

Direcció: Joan Quer

Altitud 2 085 metres Telèfon 51126

PAS DE LA CASA

ANDORRA

OBERT TOT L'ANY

Club de Tenis Agramunt

Un petit grup d'entusiastes del magnífic esport del tenis, preuis uns primers contactes ben positius entre estaments de la vila, tenen la iniciativa i la il·lusió d'anunciar, la formació d'un «Club de Tenis» aci a Agramunt.

Avui es tracta simplement, de donar-ne coneixement a tots els simpatitzants.

Succeſſivament anirem donant detalls per a inscripcions i plans i projectes a realitzar, per aconseguir el Club Tenis Agramunt.

FABRICACION Y VENTA DE **PANELES DECORATIVOS**

*en diferentes dibujos y modelos para
cielos rasos*

V I C A S

Aconsejables para: Comercios, Oficinas
Hoteles, Bares,
Salas Espectáculos,
Almacenes Exposición,
Pisos, etc.

Encargos y presupuestos sin compromiso
Ramón Castellá - Calle Capilla - Teléf. 390639

Almacén, Exposición y Oficinas:

Calle del Instituto AGRAMUNT (Lérida)

VIAJES MARSANS - BARCELONA

Titulo 1 del Grupo A

DESDE 1910 AL SERVICIO DEL TURISMO

BILLETES DE FERROCARRIL, AEREOS Y MARITIMOS PARA TODO EL MUNDO.
VIAJES INDIVIDUALES COMBINADOS CON HOTEL, TRANSPORTE Y EXCURSIONES.
ESPECIALIDAD EN VIAJES DE NOVIOS PARA TODOS LOS PRESUPUESTOS.

NUESTRO PROGRAMA «VACACIONES»

Mallorca, Ibiza, Menorca y Canarias

NUESTRO PROGRAMA «TIEMPO LIBRE»

con estancias en todo tipo de hoteles en la Costa Brava, Benidorm,
Salou, Alicante y Costa del Sol.

EXCURSIONES EN AUTOCAR CON MAS DE CIEN SALIDAS GARANTIZADAS.
ORGANIZACION DE VIAJES EN AUTOCAR A PRECIOS REDUCIDOS
PARA EMPRESAS, COLEGIOS, SOCIEDADES RECREATIVAS, etc.

LA SOLUCION DEFINITIVA AL PROBLEMA DE VIAJAR LA ENCONTRARA EN MARSANS

Solicite información y folletos:

RAMON FARRÉ SOLE Avda. J. Mestres, 45 - Tel. 390307 AGRAMUNT

El Municipio

El Ayuntamiento Pleno y la Comisión Municipal Permanente, en sesiones celebradas durante el pasado mes de Junio, adoptaron los siguientes acuerdos:

CONSTITUCION JUNTA DESLINDE TERMINO.

Al efecto de dar cumplimiento a un escrito del Instituto Geográfico y Catastral en el que se comunica que debe procederse a las modificaciones en las actas de deslinde levantadas por dicho Instituto en el año 1924 entre los términos municipales de Agramunt y Doncell, se procede a la constitución de una Comisión compuesta por

- D. José M.ª Inglés Mortés, Alcalde-Presidente
- D. José Fitó Vicens, Concejal
- D. José Fitó Sendrós, Concejal
- D. Pedro Miralles Guasch, Concejal
- D. Mariano Rovira Balagueró, Perito Práctico
- D. José Riera Pedrol, Perito Práctico
- D. Bartolomé Camarasa Guans, Secretario

FALLECIMIENTO DE D. FRANCISCO DE A. FELIP VILA.

Se recuerda por unanimidad constara en acta la condolencia de la Corporación por el fallecimiento de D. Francisco de A. Felip Vilá, Médico titular que fué de este Municipio, ocurrido el pasado día 19 de Mayo.

JUNTA MIXTA VALORACION URBANA.

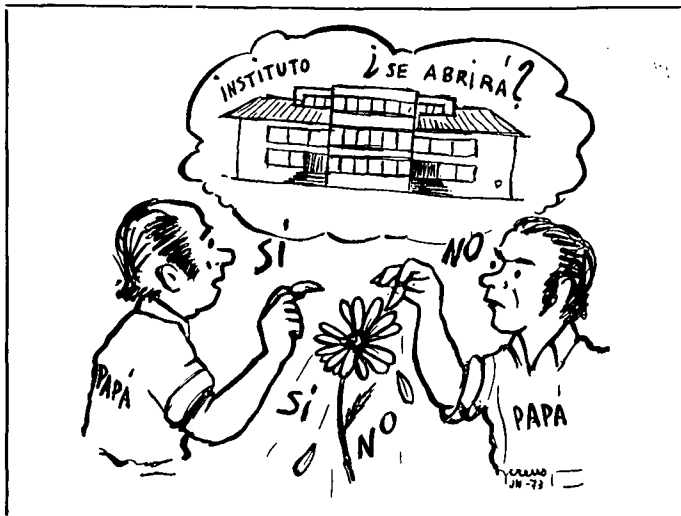
Dáse cuenta de un escrito presentado por los Vocales Contribuyentes de la Junta Mixta de Valoración Urbana, en el que exponen, consideran excesiva la extensión destinada a Zona Urbana a efectos del nuevo régimen de exacción de la Contribución Urbana.

LICENCIAS DE OBRAS.

A D. Juan Alberich Burgués, obras interiores en corral sito en Ntra. Sra. del Socós.

A D. Juan Bernaus Ros, obras interiores en casa sita en Extramuros del Castillo.

A D. Miguel Figuera Fontanet, Presidente de la Cooperativa de Viviendas «Verge del Socós» para que en los terrenos adquiridos en la partida «Clos», puedan edificar viviendas unifamiliares, los socios que se indican: D. Jaime Ripoll

Mateu; D. Agustín Gili Cases; D. Pedro Morell Coronas y D. Juan Garrido Rodriguez

A D. Pedro Vilalta Solé para ampliar la puerta de entrada del local sito en Estudios Nuevos

A D. Domingo Roig Balasch, ampliar puerta entrada al corral sito en Arrabal de Puigvert.

A D. José Mora Capdevila, para construcción de una valla en la parte trasera corral en calle San Juan.

A D. Miguel Figuera Fontanet, como Presidente Cooperativa Vivienda «Verge del Socós», elevando a definitivo el permiso provisional para la construcción de ocho viviendas para sus asociados que le fué concedido el 28 de Diciembre de 1972.

ALINEACION CAMINO HUELTOS.

Dar cuenta de la instancia suscrita por D. Salvador Altisent y D. Domingo Alterachs, solicitando retroceder los patios de su propiedad hasta la línea establecida.

TOMA AGUA POTABLE.

Se concede a D. Ramón Llanes Creus con destino al inmueble de su propiedad sito en Extramuros Sta. Esperanza.

PENDONISTA CORPUS.

Se nombra a D. José Saiz Medina como Pendonista del Corpus.

SUBVENCION ESCUELAS MAFET.

Conceder una subvención de 2000 pesetas a los alumnos de las Escuelas de Mafet para realización viaje fin de curso.

CASETA FERIA

Se autoriza a D. José Sanfeliu Alcober, para la instalación de una caseta de tiro durante la próxima Fiesta Mayor.

CUENTA CAUDALES.

Rendida por Depositaria se aprobó la correspondiente al primer trimestre del ejercicio actual.

CUENTAS Y FACTURAS.

Se aprobaron varias por un importe total de 376 823 ptas.

*¡ATENCIÓN SEÑORA!
Guarde limpia su ropa,
es mejor y está preparada
para cuando la necesite.*

Es un consejo de

Tintorería sañas

Sió, 29

AGRAMUNT

SUPLEMENT
N.º 1

UN SARCÒFAG MEDIEVAL A CASTELLNOU D'OSSÓ

VIVÈNCIA D'UNA SIMBOLOGIA

per Josep M.ª MIRÓ ROSINACH
amb dibulxos de l'autor.

Prop d'Agramunt, al poble de Castellnou d'Ossó, a pocs metres de la «turris» romana, coneguda amb el nom de Castell-Lliuró, i a l'interior de l'església parroquial, hi ha localitzat un sarcòfag medieval.

El fet de trobar-se molt erosionat i amb indicis d'una llarga estada a la intempèrie, ens fa creure que la situació actual no deu correspondre a la real originària, ja que aquesta seria, al nostre entendre, millorment al cementiri, que es troba junt a l'església.

Aquesta peça està executada en un bloc únic de pedra del país, feble al pas del temps, degut a la seva naturalesa blana, però, malgrat el desgast de les figuracions i símbols que la informen, la fan digna d'estudi, especialment per la vivència d'aquests últims.

El sarcòfag és decorat frontalment amb una escena que representa, d'esquerra a dreta, un enterrament —com mostra la il·lustració—. La seva figuració, encara que molt arcaïzant i es-

quemàtica, és prou expressiva per copsar, malgrat la rudesia de la realització, la intenció del lapidari.

En dos emmarcats rectangulars, separats per una creu, o un crisma, esgrafiats dins un cercle —l'estat d'avançada erosió ens ho impedeix de precisar—, hi trobem la representació en què apareix un acòlit o escolanet, que porte a la mà dreta una creu, i a l'esquerra, una flor. La comitiva, no hi ha dubte, és situada enmig d'un camp, ja que les flors que hi apareixen, seguidament ho denuncien. Segons J. E. Ciriot (1) el dentat —que podem veure a la part superior de l'escena— també és el símbol ornamental de la terra.

Ens inclinem a creure que la figura de l'acòlit sigui un infant, atenant-nos al fet que les seves proporcions corresponguin a un cap més gros i un cos més esquitit que les figures que segueixen la comitiva, situades al següent emmarcat, i que té una expressió quelcom infantívola, a més de no portar fal·lilles com aquestes figures.

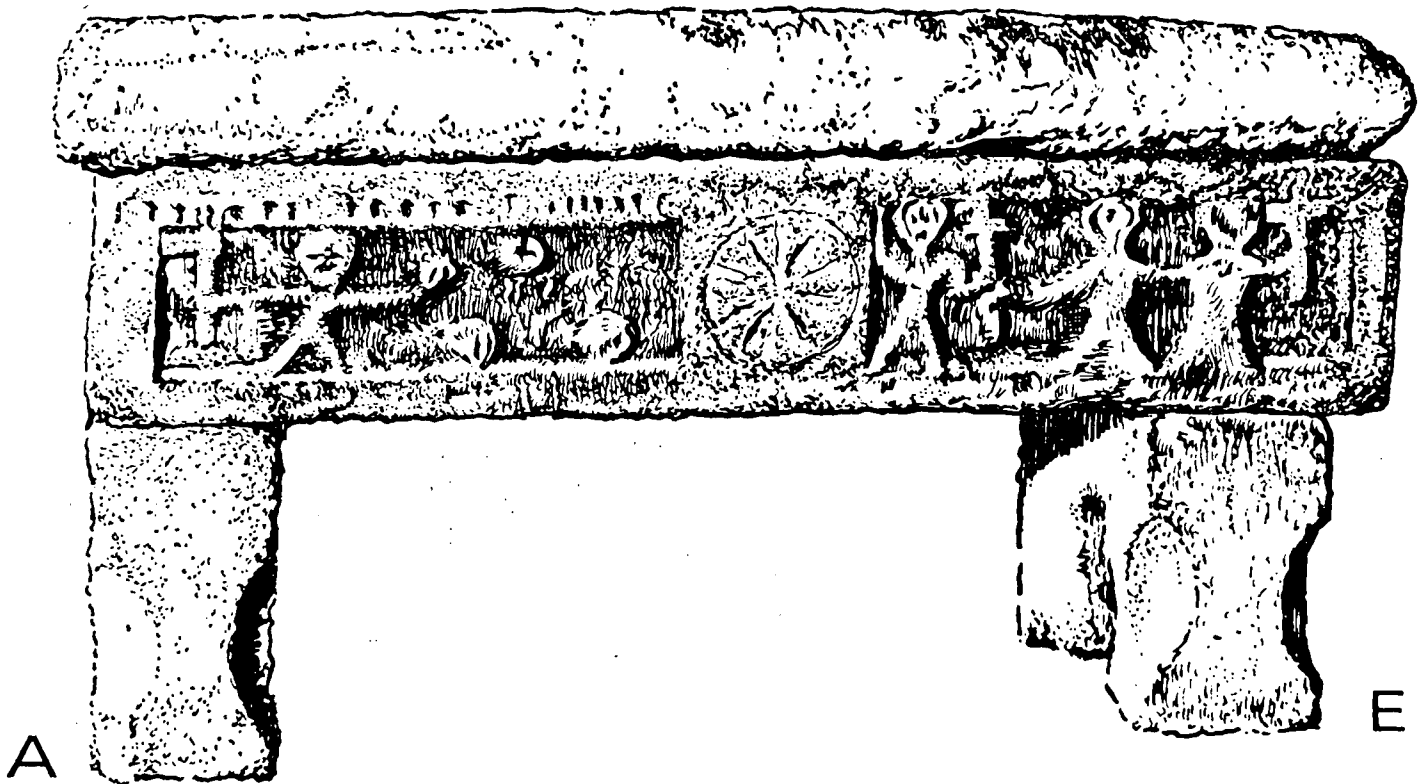
El segon emmarcament està ocupat per tres figures que

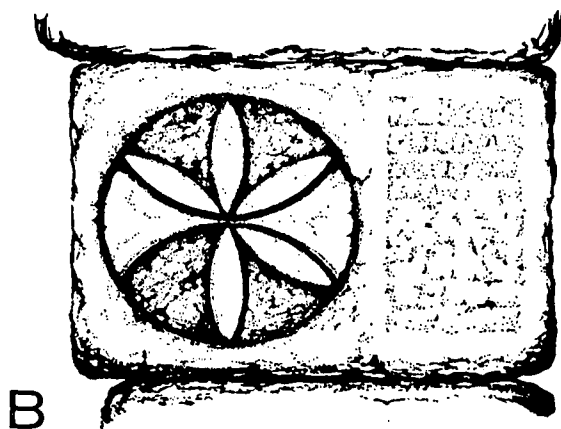
sostenen a les mans dues creus; les tres, les considerem femenines, ja que porten, com hem dit, faldilla llarga i mocador lligat al cap, que podem precisar en la primera figura, fins i tot a l'extrem de poder veure que aquest mocador està portat com encara ho fan les velles pageses de la rodalia, envoltant la cara. Aquesta cara és prou evidenciada com per veure-hi l'acció del plor, potenciat pel gest del braç dret. Hem de creure que aquest grup representa les anomenades «ploracossos» —ploraneres llogades a sou per als enterraments— d'una antiquíssima tradició, de la qual ja tenim figuracions a l'Egipte faraònic. Cal pensar, doncs, que aquest costum d'acompanyar el difunt amb llàgrimes a sou, féu també tradició a les terres lleidatanes.

A la part superior de la franja, que enmarca l'escena, s'hi endevina una mena de tija ondulada, insinuant-s'hi unes fulles possiblement d'heura o de llorer, planta de la immortalitat, ja en el món pagà, i que es perpetua en la imatgeria sepulcral fins a l'Edat Mitjana. Com dèiem al principi, aquí també el fort desgast de la pedra és impediment per a poder-ho precisar amb certesa.

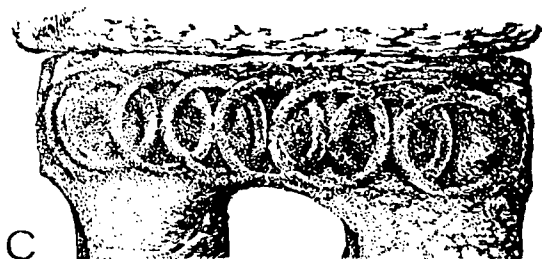
Per la il·lustració adjunta, podem veure que el sarcòfag descansa damunt d'uns peus de pedra que s'hi integren, formant un tot. El peu —veg. Fig. D, corresponent a la Fig. A en el lloc de la col·locació— té representada a la cara exterior, l'allegoria de l'eternitat, consistent en una donzella que porta a les mans el sol i la lluna, atributs ambdós que tenen la mateixa simbologia i figuració en monedes romanes de l'Imperi (2) en què, aquesta simbologia, esdevé molt acreditada.

El sol i la lluna, amb ubicació a l'interior del cercle, tenen un simbolisme, l'origen del qual hem de cercar en la cultura megalítica o possiblement amb anterioritat, si hem de creure H. Read (3). Com a símbols han estat sovint gravats, en forma de flor de sis pètals en tombes i esteles funeràries, expressant la creença en la immortalitat. Amb aquest símbol, E. Frankowski (4) en presenta, d'Espanya, esteles de la regió del Duero dels primers segles de la nostra era, i a Itàlia esteles discoïdals etrusques, on el trobem amb gran perfecció i bellesa plàstica.

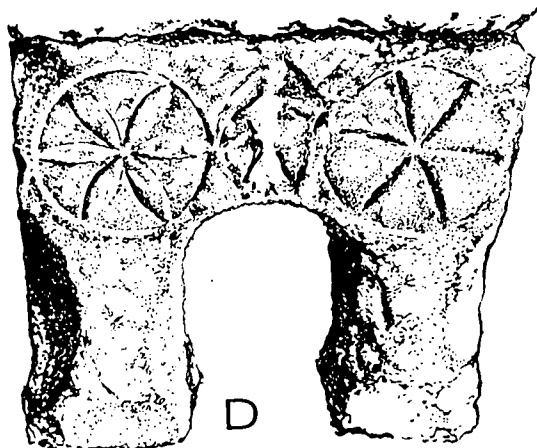

La lluna —representada gràficament com a negatiu del sol— és l'estatge de les ànimes en el simbolisme funerari romà estudiat per F. Cumont (5). A l'altre peu —veg. Fig. C, corresponent a la Fig. E— hi trobem una concatenació de set discs o cercles; si parem esment al número set dels discs, sabent que en set són representades les esferes planetàries, veurem que aquí tenim la representació celeste mitjançant les set esferes, figurades en set cercles. A l'ensem, una altra simbolització de l'eternitat, aquí en sentit de durada infinita, sense fi, total, d'origen pagà. La concatenació o moviment d'aquels és una afirmació que el principi coincideix amb el final, o sigui, l'etern retorn, defensada per alguns filòsofs grecs, entre ells Heràclit.

Aristòtil, Heràclit i Parmènides consideraren ja l'eternitat, atributs de l'Ésser. Com sabem, el cristianisme conduí a una moral teològica, amarada d'elements grecs, que dominaren fins el Renaixement, res no és d'estranyar, doncs, que aquests cercles també simbolitzin —«sacralitzats» del seu origen pagà pel cristianisme— l'estada del difunt amb l'Ésser Suprem, o sigui, amb Déu. La refermança, la tenim en el relleu del costat dret, Fig. B, que és un cercle on són representats, amb grafia geomètrica força ingeniosa, els signes de l'eternitat i Crist (6). Detall important: en aquest costat, hi existí un text que posteriorment fou esborrat amb una eina.

La tècnica emprada pel lapidari fou la d'aconseguir el relleu mitjançant el rebaixat de la superfície, una vegada dissenyat el contorn de les imatges. Aquestes són impregnades de «ruralisme», com corresponent a la realització d'un humil artesà autòcton, amb més bona voluntat que no pas art, el qual queda suplert per una intencionada simbologia.

Si classifiquem la imatgeria funerària en dos grans grups, el que podíem anomenar realista i sentimental, amb l'efígie i figuracions anecdòtiques del difunt, i l'al·legòric o simbòlic en què sol oferir imatges amb atributs i emblemes de l'eternitat, la immortalitat, etc., podem incloure aquest de Castellnou d'Ossó en el segon grup, ja que l'enterrament, que apareix com a motiu principal, és narrat en funció allegòrica, puix els elements integrants són simbòlics del ritus funerari que segueix el traspàs. Els altres tres (Figs. B, C i D) són totalment amarats de simbolisme escatològic.

Per tant, fins i tot la realització d'un caire tosc i esquemàtic, ofereixen interès les representacions adients al simbolisme que hi trobem amb la vitalitat encara dels seus orígens. Més tard, aquestes representacions perdran la intenció original i esdevindran solament motius decoratius en altres llocs i estils.

Tot fa pensar que aquest sarcòfag correspon a mitjans del segle XII, que fou aleshores quan es bastiren bona part de les esglésies romàniques de la contrada, un cop reconquerida definitivament als sarraïns la Ribera del Sió.

DIMENSIONS I CARACTERÍSTIQUES.

El sarcòfag serva la tapa que creiem que és l'originària. Les característiques i mides són: forma plana de 0'18 m. de gruix, 1'66 m. de llargada per 0'49 m. d'amplada amb un lleuger bisellat de 0'06 m. tot a l'entorn de la part superior.

La caixa amida: 1'60 m. de llargada per 0'32 m. d'alçada i 0'46 m. d'amplada. A la cara dreta (Fig. B) la circumferència és de 0'24 m. Realitzada, com dèiem al principi, en un bloc únic de pedra i essent el seu interior buidat de forma rectangular, que a la part dreta pren disposició arquejada i que correspon al lloc de la capçalera, en ésser-hi dispositat el cadàver.

El peu (Fig. D = A) fa 0'42 m. d'alçada per 0'46 m. d'amplada; cada un dels dos cercles, fets amb compàs, té 0'16 m. i la figura femenina del centre és de 0'13 m. d'alçada.

El peu (Fig. C = E) fa 0'41 m. d'alçada per 0'46 m. d'amplada. Amb unes mitges-canyes als angles de cada una de les quatre potes de 0'21 m. d'alçada i que porten unes lleus incisions verticals.

Els discs en concatenació (Fig. C) desenrotllen 0'44 m.

L'alçada total del sarcòfag és de 0'92 m.

Josep M.ª MIRÓ ROSINACH

BIBLIOGRAFIA

- (1) JUAN EDUARDO CIRLOT. — «Diccionario de Símbolos». — Barcelona, 1969, pàg. 354.
- (2) JUAN EDUARDO CIRLOT. — «Diccionario de Símbolos». — Esmentat, pàg. 210.
- (3) HERBERT READ. — «Imagen e Idea. La función del arte en el desarrollo de la conciencia humana». — México, 1957.
- (4) EUGENIUSZ FRANKCOWSKI. — «Estelas discoides de la Península Ibérica». — Madrid, 1920, figs. 67-49.
- (5) FRANZ CUMONT. — «Recherches sur le symbolisme funéraire des Romains». — Paris, 1942.
- (6) La manca d'una punta a l'estel és deguda que, al lapidari, se li trenca en realitzar-la i, per tant, li fou obligat d'allisar aquella zona.